

Jaarverslag 2012

Veendam, april 2013
J.H.G.H. Ananias

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	2
2.	Doel en regels	4
3.	De activiteiten van de klachtencommissie in 2012	5
4.	Behandelde klachten in 2012	5
5.	Samenstelling van de commissie	6

Bijlage I – Reglement voor de werkwijze van de Klachtencommissie VIA.

1. Voorwoord

Het verslagjaar 2012 was voor de commissie in meerder opzichten een bijzonder jaar. In de eerste plaats is de samenstelling van de commissie drastisch veranderd. De heer P. Schoorl, voorzitter van het eerste uur, heeft na 12 jaar zijn functie neergelegd. De zittingstermijn was overschreden en de heer Schoorl kon niet meer herbenoemd worden. Twee andere commissieleden, mevrouw M. Mangal en mevrouw F. Diersen hadden aangegeven om privéredenen te willen stoppen. Het aantal commissieleden kwam daarmee onder het in het reglement voor de commissie genoemde minimum. De wervingscampagne die in begin 2012 is gestart, heeft erin geresulteerd dat de commissie nu voor het eerst in haar bestaan op volledige sterkte kan opereren. Uit de verschillende disciplines zijn minimaal twee leden beschikbaar, zodat per klacht kan worden bekeken welke leden zullen worden betrokken bij de behandeling daarvan.

Tijdens de eerste vergadering in mei 2012 heeft de commissie in de nieuwe samenstelling uitvoerig overlegd over de koers van de commissie. Daarbij zijn de voornemens uitgesproken om in de toekomst meer contact te onderhouden met de vergunninghouders, het Ministerie van Veiligheid en Justitie en de Inspectie Jeugdhulpverlening. De commissie vindt het belangrijk goed op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen in het adoptieveld. De commissie heeft zich ook voorgenomen om voortaan in het jaarverslag de klachten niet meer anoniem op te nemen, maar de naam van de betrokken vergunninghouder altijd te noemen.

Het jaar 2012 was ook een bijzonder jaar omdat er door de commissie voor het eerst in haar bestaan geen klachten zijn behandeld. Er zijn wel twee klachten binnengekomen, maar die werden in onderling overleg naar tevredenheid opgelost.

Het teruglopen van het aantal klachten zal deels te maken hebben met de afname van het aantal adopties in Nederland, maar ongetwijfeld ook met de kwaliteitsslag die veel vergunninghouders de afgelopen jaren hebben gemaakt.

Opmerkelijk is ook dat het karakter van het contact van de commissie met de ouders in 2012 is veranderd. Een trend die al eerder was ingezet maar in 2012 duidelijk zichtbaarder is geworden. De commissie krijgt regelmatig vragen voorgelegd over de procedure en vooral over de consequentie van de uitspraak. Het feit dat de commissie de vergunninghouder alleen een advies kan geven, lijkt voor sommige ouders de reden om de procedure dan maar helemaal niet te starten. Dat komt vooral voor in zaken waar onenigheid met de vergunninghouder bestaat over financiële zaken.

De commissie wordt ook regelmatig benaderd met vragen van heel andere aard, zoals vragen van geadopteerden die op zoek willen gaan naar hun biologische ouders, algemene vragen over de adoptieprocedure enz. Voor zover mogelijk worden deze vragenstellers doorverwezen naar de daartoe geëigende instanties.

De commissie staat voor onpartijdigheid en onafhankelijkheid. Vanuit deze onafhankelijke positie acht de commissie het van belang om goede contacten met de vergunninghouders, overheid en de ouders te onderhouden. De commissie wil graag goed op de hoogte zijn van ontwikkelingen in het adoptieveld in het algemeen en bij de individuele vergunninghouders in het bijzonder. Alleen op die manier kan de commissie tot een goed overwogen oordeel komen waarin zowel de vergunninghouder als de klagers zich kunnen vinden. Graag refereren wij in dit verband aan de Memorie van Toelichting bij het instellingsbesluit van onze commissie. Daarin staat dat het klachtrecht is bedoeld voor de burger om genoegdoening te krijgen in geval van onheuse bejegening door een overheidsinstantie (= vergunninghouder), maar ook dat de vergunninghouder in klachten aanleiding kan zien om fouten te herstellen en zwakke punten in de organisatie weg te nemen.

Dit is volgens de commissie ook precies waar het om gaat. Het oordeel van de commissie is misschien niet altijd wat de klagers of de vergunninghouders willen horen, maar het zal wat de commissie betreft altijd objectief zijn. Aan de vergunninghouder de taak om daar in de eigen organisatie iets mee te doen, in het belang van adoptie in Nederland.

Mr D. Stapel
Voorzitter

2. Doel en regels

Doel

De klachtencommissie vergunninghouders interlandelijke adoptie is ingesteld om de aspirant-adoptiefouders of adoptiefouders en geadopteerden in de gelegenheid te stellen een klacht in te dienen bij een centrale onafhankelijke klachtencommissie over een gedraging van een vergunninghouder. Deze onafhankelijke klachtenadviescommissie heeft een dubbele functie. In de eerste plaats biedt zij de aspirant-adoptiefouder of de adoptiefouder de mogelijkheid genoegdoening te krijgen in geval van afwijzing en/of onheuse bejegening door een vergunninghouder. Anderzijds biedt het door de verslaglegging van de klachten de vergunninghouder en andere betrokken overheidsinstanties de mogelijkheid fouten te herstellen en zwakke punten aan te passen om zodoende de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen.

Regels

De regels zijn vastgelegd in het besluit van 13 maart 2000 ter uitvoering van artikel 24a van de Wet opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie.

De hoofdlijnen van dit besluit luiden, samengevat, als volgt:

- De commissie is belast met de behandeling van en de advisering over klachten over gedragingen die een vergunninghouder als bestuursorgaan en anders dan als bestuursorgaan heeft verricht;
- De commissie bestaat uit vijf leden, waaronder de voorzitter, en vijf plaatsvervangende leden;
- De leden worden door de Minister benoemd voor een periode van vier jaren en kunnen ten hoogste tweemaal voor een periode van vier jaren worden herbenoemd;
- De leden zijn niet werkzaam of werkzaam geweest onder verantwoordelijkheid van een vergunninghouder, de Minister, de Raad voor de Kinderbescherming of van de Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming;
- De commissie stelt een reglement op ter regeling van haar werkwijze;
- De klachtencommissie stelt jaarlijks een openbaar verslag op, waarin het aantal en de aard van de door haar behandelde klachten worden aangegeven.

3. De activiteiten van de klachtencommissie in 2012

In het voorjaar van 2012 heeft er een wervingscampagne plaatsgevonden voor het aantrekken van nieuwe commissieleden. De voorzitter, ambtelijk secretaris en verschillende commissieleden hebben de voorselectie gedaan en de gesprekken met de kandidaten gevoerd. In april 2012 zijn zes nieuwe commissieleden benoemd.

De commissie heeft in het verslagjaar één plenaire vergadering gehouden.

De voorzitter van de commissie heeft, samen met zijn voorganger de heer P. Schoorl, een kennismakingsgesprek gevoerd met de betrokken ambtenaren bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Een delegatie van de commissie heeft een kennismakingsbezoek gebracht aan de Nederlandse Adoptie Stichting.

4. Behandelde klachten in 2012

Er zijn in 2012 door de commissie geen klachten behandeld.

In 2012 zijn wel twee klachten binnengekomen. Deze klachten zijn binnen de daarvoor gestelde termijn door partijen in onderling overleg naar tevredenheid opgelost.

De KVIA heeft in 2012 een algemene klacht ontvangen inzake de tekortkomingen in de praktijk van het Nederlandse interlandelijke adoptieproces. Deze brief was mede gericht aan andere partijen in het adoptieproces, zoals de centrale Autoriteit, de Raad voor de Kinderbescherming, de betrokken vergunninghouders en de Nationale Ombudsman. De KVIA houdt zich alleen bezig met individuele klachten over vergunninghouders en niet met het functioneren van het adoptieproces in zijn algemeenheid en heeft de klacht dus niet behandeld. Toch hecht de commissie er aan om deze klacht te melden in dit jaarverslag omdat de KVIA hiermee meer inzicht heeft gekregen in de problemen die adoptieouders kunnen ondervinden in de verschillende fases van het adoptieproces.

5. Samenstelling klachtencommissie

In het verslagjaar bestond de klachtencommissie uit de volgende leden:

Voorzitter:

Tot 1 april 2012: Dr. P.M. Schoorl, orthopedagoog/gz-psycholoog te Leiderdorp

Vanaf 1 april 2012: Mr. D. Stapel, bestuursrechtjurist te Wilnis

Secretaris:

Tot 1 april: Mw. mr. M.T. Vesseur, jurist te Haarlem

Plaatsvervangend voorzitter en secretaris:

Vanaf 1 april : Mr.drs. J.H.G.H. Ananias MSc PMP, Bestuurskundig jurist te Veendam

Plaatsvervangend secretaris:

Vanaf 1 april: Mr. P.O.H. Gevaerts, Jurist te Bunnik

Leden:

Mw. drs. M. Post, orthopedagoog te Leiderdorp

Mw. Drs. H.A. Tuender-de Haan, sociaal-psycholoog te Amsterdam

Mw. drs. W.J. Vos, kinder- en jeugdpsychiater te Ermelo

Mw. dr. H.E. Storsbergen, orthopedagoog/gz-psycholoog te Austerlitz

Tot 1 april 2012: Mw. mr. F. Diersen, jurist te Den Haag

Tot 1 april 2012: Mw. mr. M. Mangal, jurist te Den Haag

Vanaf 1 april 2012: Drs. D. Willemsen, orthopedagoog te Hoevelaken

Vanaf 1 april 2012: Mw. drs. M. Overmeer, pedagoog te Groningen

Vanaf 1 april 2012: Drs. J.W. Kuyl, niet praktiserend huisarts te Den Bosch

Ambtelijk secretaris:

Mw. mr. Y.L. Kerremans

Adres secretariaat:

Klachtencommissie Vergunninghouders Interlandelijke Adoptie:

Postbus 95

8530 AB LEMMER

E-mail : kvia@xs4all.nl

Website: www.kvia.nl

Reglement voor de werkwijze van de Klachtencommissie Vergunninghouders Interlandelijke Adoptie (KVIA)

In artikel 6 van het Besluit Klachtencommissie Vergunninghouder Interlandelijke Adoptie d.d. 13 maart 2000 is bepaald dat de commissie een reglement opstelt ter regeling van haar werkwijze. Het reglement, dat op 15 maart 2004 na wijziging is vastgesteld, wordt op 1 juli 2008 opnieuw gewijzigd om aansluiting te vinden op de bepalingen zoals die door de vergunninghouders zijn overeengekomen in het 'Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie'.

Artikel 1 Definities

Voor de toepassing van deze klachtenregeling wordt verstaan onder:

- 1.1 *Gedraging*: ieder handelen of nalaten van de vergunninghouder met betrekking tot de adoptie.
- 1.2 *Klager*: een ieder die zijn onvrede uit, of wenst te uiten over een gedraging van de vergunninghouder en die naar het oordeel van de commissie bevoegd is een klacht in te dienen omdat de gedraging hem rechtstreeks raakt.
- 1.3 *Vergunninghouder*: organisatie met een vergunning voor bemiddeling in interlandelijke adoptie.
- 1.4 *Klacht*: iedere gemotiveerde schriftelijke uiting van onvrede over een gedraging van de vergunninghouder of van een of meer onder haar verantwoordelijkheid werkzame personen.
- 1.5 *Commissie*: de Klachtencommissie Vergunninghouders Interlandelijke Adoptie, verder te noemen KVIA, belast met de klachtbehandeling zoals bedoeld in artikel 2 van het Besluit klachtencommissie vergunninghouders interlandelijke adoptie en nader bepaald in artikel 9.1 tot en met 9.16 van de Algemene wet bestuursrecht.
- 1.6 *Reglement*: het reglement dat de commissie heeft vastgesteld over de wijze waarop zij haar werkzaamheden verricht.

Artikel 2 De commissie

- 2.1 De KVIA bestaat uit 5 leden, onder wie een voorzitter en een secretaris, en zo mogelijk 5 plaatsvervangende leden. De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.
- 2.2 De commissie verricht haar werkzaamheden volgens bepalingen van een door de commissie op te stellen reglement.

Artikel 3 Het indienen van een klacht

- 3.1 De KVIA beziet (zie ook 4.1) alleen klachten die schriftelijk zijn ingediend bij haar of bij de vergunninghouder.
- 3.2 De klacht bevat verder minstens: naam en adres van de klager, dagtekening en ondertekening en een omschrijving en datering van de gedraging waartegen de klacht is gericht.
- 3.3 De KVIA verzendt een schriftelijke ontvangstbevestiging aan de klager. Zij deelt tevens aan de klager mee dat een kopie van de klacht is doorgezonden naar de vergunninghouder die de gelegenheid heeft om binnen een termijn van 6 weken met de klager tot een vergelijk te komen. Indien klager en vergunninghouder binnen die termijn tot overeenstemming komen, dienen beiden hiervan bericht te sturen aan de KVIA. De klachtencommissie zal dan niet tot een verdere behandeling van de klacht overgaan. (zie ook 4.2)
- 3.4 Indien een klacht wordt ingediend bij de vergunninghouder, dan stuurt deze de klacht onverwijld door aan de KVIA. Vervolgens wordt de procedure zoals omschreven in 3.3 gevolgd.
- 3.5 Van de vergunninghouder wordt verwacht dat deze degene over wie binnen zijn organisatie geklaagd wordt een afschrift van de klacht en van de doorzending aan de commissie stuurt.
- 3.6 Indien aan de KVIA na zes weken niet is gebleken dat partijen tot een vergelijk zijn gekomen, zal zij aan partijen bericht geven dat zij de klacht in behandeling neemt en oordeel en advies zal uitbrengen. Zij zal hierbij mededeling doen over de termijnen en ze kan partijen vragen stukken ter onderbouwing van de klacht of het verweer aan haar toe te zenden.
- 3.7 Een klacht dient binnen een jaar, gerekend vanaf de dag dat de klager kennis heeft gekregen van de gedraging waarover hij klaagt, te zijn ingediend.
- 3.8 Een na deze termijn ingediende klacht wordt niettemin in behandeling genomen, als blijkt dat de klacht is ingediend zo spoedig mogelijk als redelijkerwijs van de klager kon worden verlangd of indien beide partijen de commissie aangeven ondanks het tijdsverloop prijs te stellen op een uitspraak.
- 3.9 Als tijdstip van ontvangst van een klacht geldt de datum waarop de klacht door de commissie wordt ontvangen. Voor de termijnen van behandeling door de KVIA geldt als datum het tijdstip waarop aan KVIA is gebleken dat partijen haar oordeel vragen.

Artikel 4 In behandeling nemen van de klacht

- 4.1 Na ontvangst beziet de secretaris of de klacht compleet is en beslist in overleg met de voorzitter of de klacht in behandeling kan worden genomen. Indien nodig worden de overige commissieleden geraadpleegd. Indien de klacht in behandeling wordt genomen volgt de KVIA de procedure zoals die omschreven is in 3.3.
- 4.2 Is de commissie van mening dat de klacht niet in behandeling kan worden genomen, dan laat zij dit uiterlijk binnen drie weken na ontvangst van de klacht, schriftelijk en gemotiveerd aan de klager een aan de vergunninghouder weten. Van een rechtstreeks bij de KVIA ingediende klacht ontvangt de vergunninghouder hierbij een kopie.

Artikel 5 Klachtbehandeling

- 5.1 Indien een klacht in behandeling wordt genomen zullen tenminste twee leden van de commissie worden gevraagd om een onderzoek naar de klacht in te stellen.
- 5.2 De commissie stelt de klager en degene over wie wordt geklaagd in de gelegenheid schriftelijk en/of mondeling een toelichting te geven op de gedraging waarover wordt geklaagd.
- 5.3 De commissie spreekt geen oordeel uit voordat de klager en degene over wie wordt geklaagd in de gelegenheid zijn gesteld te worden gehoord. Dit tenzij de klacht niet in behandeling kan worden genomen of de partijen aangeven af te willen zien van een mondelinge behandeling.
- 5.4 De commissie kan zowel klager als vergunninghouder verzoeken schriftelijke informatie, van belang voor een juiste beoordeling van de gedraging, over te leggen. Alle informatie die ter kennis komt van de commissie is voor de klager en voor degene over wie wordt geklaagd ter inzage, tenzij het belang van inzage naar het oordeel van de commissie niet opweegt tegen het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van een persoon.
- 5.5 Alle schriftelijke informatie dient uiterlijk twee weken voor de hoorzitting naar de commissie te zijn gestuurd. De commissie zal geen kennis nemen van stukken die op de hoorzitting worden overhandigd dan wel toegestuurd na de hoorzitting. Dit tenzij de commissie zelf uitdrukkelijk om nadere informatie vraagt.
- 5.6 Het horen van de klager en degene over wie wordt geklaagd geschiedt in beginsel in elkaars aanwezigheid. De commissie beslist of er gegronde redenen zijn om de betrokkenen afzonderlijk te horen. Indien gescheiden wordt gehoord, stelt de commissie klager en degene over wie wordt geklaagd hiervan schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte.
- 5.7 Van het horen wordt een schriftelijk verslag gemaakt. Op dit verslag kan door de klager en door degene over wie geklaagd is, schriftelijk worden gereageerd. Partijen hebben 10 dagen na verzending van het verslag de gelegenheid om hun reactie kenbaar te maken.
- 5.8 Klager en degene over wie wordt geklaagd, kunnen zich tijdens de behandeling laten bijstaan door een raadsman of een vertrouwenspersoon. Zij dienen de commissie daarover 10 dagen voorafgaande aan de mondelinge behandeling schriftelijk te informeren. Zo dit niet of niet tijdig is geschied behoudt de commissie zich het recht voor bedoelde persoon te weigeren.
- 5.9 De commissie is bevoegd getuigen en deskundigen te horen.

Artikel 6 Oordeel van de commissie

- 6.1 De commissieleden die met het onderzoek zijn belast stellen een conceptadvies op. Het conceptadvies zal aan alle leden van de commissie worden toegezonden. Aan de hand van de reacties bepaalt de voorzitter of een gezamenlijke bespreking noodzakelijk is.
- 6.2 Het advies, vergezeld van een overzicht van de ingebrachte stukken, wordt aan de vergunninghouder toegezonden. Deze is verantwoordelijk voor de afdoening. Van de klachtencommissie ontvangt de klager schriftelijk bericht over de datum waarop het advies is uitgebracht en verzonden naar de vergunninghouder. Bij dit bericht ontvangt klager ter kennisneming een kopie van het oordeel, het advies en de eventuele aanbevelingen.
- 6.3 Geven de klacht of het oordeel daar aanleiding toe dan kan de commissie aan haar oordeel een of meer aanbevelingen toevoegen. In haar aanbevelingen richt de commissie zich uitsluitend tot de vergunninghouder.
- 6.4 De vergunninghouder velt een oordeel over de gegrondheid van de klacht en is derhalve eindverantwoordelijk voor de eigen gedragingen. De vergunninghouder stelt de klager schriftelijk in kennis van zijn oordeel. Indien de conclusie van de vergunninghouder afwijkt van het advies van de klachtencommissie dien de vergunninghouder dit met redenen te omkleden.

Artikel 7 Verlenging van de termijn voor de klachtprocedure

- 7.1 De commissie streeft er naar haar oordeel uit te brengen binnen de in de Awb genoemde termijn van 10 weken. Is het voor de commissie, ondanks dit streven, niet mogelijk om haar oordeel binnen deze termijn uit te brengen, dan kan de commissie deze termijn verlengen. Deze verlenging moet schriftelijk medegedeeld worden aan klager en degene over wie geklaagd wordt.

Artikel 8 Gegevens

- 8.1 De commissie stelt jaarlijks een verslag op waarin het aantal en de aard van de door de commissie behandelde klachten worden beschreven.
- 8.2 De afgehandelde klachten worden gearhiveerd op het secretariaat. Medische gegevens blijven onder beheer van het commissielid, dat in zijn/haar functie als medicus in de commissie is opgenomen.

Artikel 9 Slotbepalingen

- 9.1 Dit reglement kan worden aangehaald als 'Reglement Klachtencommissie vergunninghouders interlandelijke adoptie'.
- 9.2 Deze regeling treedt in werking op 1 juli 2008 en vervangt het Reglement van 15 maart 2004
- 9.3 Deze regeling kan worden opgevraagd bij het secretariaat van de KVIA.
- 9.4 Deze regeling kan door de KVIA worden gewijzigd.